

14. 9. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

„Změny“ v zákoně o spotřebitelském úvěru

V médiích nedávno proběhla zpráva o tom, že se chystá změna zákon o spotřebitelském úvěru. Titulek hlásá, že díky níž bude možné do 14ti dnů bez sance odstoupit od smlouvy[1]. Pominu, že se o žádnou změnu nejedná. Meritum novely bude jinde.

V současném znění vládního návrhu jsou zásadní novinky v podstatě pouze dvě[2]. Zákon totiž nově stanoví, že

1) „věřitel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud je po posouzení úvěruschopnosti spotřebitele s odbornou péčí zřejmé, že spotřebitel bude schopen spotřebitelský úvěr splácet“

2) k zajištění splacení spotřebitelského úvěru nelze použít směnku nebo šek

Ad 1) Nový přístup k posuzování bonity klientů

Je paradoxní, že nevýhody z nové úpravy plynou spíše pro větší hráče na trhu, než pro „podomní věřitele“. Zákon totiž pro porušení výše uvedených povinností stanoví různé sankce. I ministerstvo Průmyslu a obchodu (MPO) se vymezilo proti novému pojetí posuzování bonity klientů, které šlo v podstatě nad rámec transponované směrnice.

V původním návrhu zákona byla k § 9 zákona o spotřebitelském úvěru formulace „pokud je ze všech okolností zřejmé, nelze úvěr poskytnout“. Ta byla dle MPO natolik široká a neurčitá, že aplikace tohoto ustanovení by byla problematická jak pro samotné poskytovatele spotřebitelských úvěrů, tak pro dozorové orgány při prokazování a sankcionování porušení takto stanovené povinnosti. Proto je ve v současné podobě předpisu možnost poskytnout úvěr pouze „pokud je s odbornou péčí zřejmé, že spotřebitel bude schopen spotřebitelský úvěr splácet.“

Za porušení povinnost věřitele „neposkytnout spotřebitelský úvěr, pokud je po posouzení úvěruschopnosti spotřebitele s odbornou péčí zřejmé, že spotřebitel bude schopen spotřebitelský úvěr splácet“ je nově stanovena sankce až do 20 mil. Kč.[3] Původně byla maximální možná míra sankce o 15 milionů nižší a to navíc za situace, kdy nebylo obecně zakázáno poskytovat úvěru nebonitním klientům.[4]

Ad 2) Zákaz směnek a šeků

Návrhem novely je, že ke splacení nebo zajištění splacení spotřebitelského úvěru nelze použít směnku nebo šek. Zároveň je stanoveno, že ke splnění nebo zajištění splnění povinnosti vyplývající ze

smlouvy, ve které se sjednává zprostředkování spotřebitelského úvěru, nelze použít směnku nebo šek.

Tato snaha zákonodárce je pochopitelná, ovšem v rozporu s výše uvedeným zákazem poskytovat spotřebitelský úvěr nebonitním klientům. Zatímco za porušení povinnosti posuzovat bonitu klientů je stanovena sankce 20 mil. Kč., sankce za porušení zajištění směnkou je odlišná a dle mého názoru méně efektivní.

Dle navrhovaného znění zákona totiž při zakázaném použití směnky odpovídá věřitel spotřebiteli za škodu. Zcela upřímně si těžko dokážu představit situaci, kdy spotřebitel efektivně žaluje věřitele v této věci. Prokázání výše škody[5], kauzálního nexu apod. je zcela mimo možnosti standartního spotřebitele.

Shrnutí a závěr

Z výše uvedeného je evidentní, že ohroženější jsou spíše banky, které v úvěrových obchodech se spotřebiteli nepoužívají tak často směnky, jako „podomní poskytovatelé úvěrů“, jejichž praktiky se blíží lichvě.

Sankce za neposouzení bonity klienta (veřejnoprávní sankce) oproti porušení zákazu směnky (soukromoprávní nárok) je dle mého názoru vzájemně nepoměřitelná, aniž by k tomu byl rozumný důvod.

JUDr. Jakub Dohnal, Ph.D.,
advokátní kancelář JUDr. Romana Brablece
Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

[JUDr. Roman Brablec](#)
advokátní kancelář

Budovcova 10
796 01 Prostějov

Tel.: + 420 582 332 951
e-mail: rb@ak-brablec.cz

---

[1] dostupné >>> [zde](#).

[2] Institutu nadměrného zajištění a sankce za něj se v tomto pojednání nevěnuji.

[3] § 20 odst. 5 písm. a) vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon o spotřebitelském úvěru č. [145/2010](#) Sb.

[4] Viz původní znění § 9 zák. č. [145/2010](#) Sb. Věřitel před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, či změnou takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru, je povinen s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, a to na základě dostatečných informací získaných i od spotřebitele, a je-li to nezbytné, nahlédnutím do databází umožňujících posouzení úvěruschopnosti spotřebitele.

[5] Viz složité výpočty příslušenství, apod.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)